

AIRBORNE MAGAZINE

Uitgave van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum

NR.22

EEN ONUITWISBARE INDRUK

Het is het najaar van 1944: de soldaten van het 21st Platoon D Company, 1st Battalion The Border Regiment, zitten al weken ingekwartierd in een mooi Victoriaans hotel in Burford in het heuvelachtige gebied van de Cotswolds. Het peloton was al die weken paraat en klaar voor actie. Op 17 september is het opnieuw zover.

– Martijn Cornelissen

Na een briefing, en ontvangst van Nederlands geld om uit te geven in bevrijd gebied, vertrekken ze in vrachtwagens naar het nabijgelegen vliegveld RAF Broadwell, samen met de rest van de compagnie. De vrachtwagens zijn beschilderd met nummers die corresponderen met het nummer op de aan D Company toegewezen zweefvliegtuigen. Op het vliegveld staat ook het toestel van 21st Platoon klaar, de voorgaande dagen geladen met de handcart en de voorraden van het peloton. Een aantal soldaten koopt nog een Sunday newspaper voordat ze in de Horsa-glider stappen, in afwachting van vertrek. Tot dusver hebben ze een soortgelijke procedure al zestien keer eerder doorlopen, waarbij het vertrek steeds werd afgeblazen. Deze zeventiende keer echter niet. Om 10.45u vertrekt 21st Platoon naar hun bestemming bij Arnhem.

Na een rustige vlucht van tweeënehalf uur komen de gliders van het Border Regiment aan bij hun Landing Zone (LZ). Tijdens de landing nemen de Duitsers de glider van

21st Platoon onder vuur. Een soldaat van het peloton wordt daarbij in het been getroffen. De landing verloopt goed tussen alle andere glijvluchten waarbij verscheidene gliders in botsing komen met bomen of met elkaar. De commandant van het peloton, Lieutenant Philip Sumner Holt, geeft direct na de landing opdracht de gewonde soldaat naar een verbandplaats te brengen.

Na de landing op LZ 'Z' nabij Wolfheze, meldt Lieutenant Holt zich eerst op het rendezvouspoint van het bataljon. Na een kort gesprek met zijn commandant, Captain Hodgson, krijgt hij de opdracht het kruispunt Telefoonweg / Bennekomseweg in Renkum te bewaken. De twee scherpschutters van het peloton worden op de eerste verdieping van een huis geplaatst, terwijl de rest van het peloton schuttersputten graaft, iets ten zuiden van de huidige rotonde Telefoonweg / Bennekomseweg. Hier wachten ze de landing van de parachutisten af die voor de volgende dag gepland staat. De rest van de 17e verloopt relatief rustig, al worden al wel de eerste Duitse soldaten krijgsgevangen gemaakt. In de avond stuurt Holt een patrouille naar B Company, die bij de steenfabriek nabij de Rijn in Renkum ligt. Bij terugkomst van de patrouille blijkt dat deze compagnie al enige gevechten met de Duitsers heeft geleverd maar zich verder prima redt.

NAAR DE OORSPRONG

De volgende dag begint al vroeg met aanvallen van de Duitsers. Holt en zijn Platoon Sergeant William (Bill) Thompson spotten al snel een sectie van tien Duitsers die onder dekking van een heg 21st Platoon naderen. Thompson herinnert zich later nog duidelijk dat een Duitser, waarschijnlijk een onderofficier, rechtop stond en maar bleef roepen: "Tommy komm her".

Als de Duitsers tot op zo'n 90 meter zijn genaderd, geeft Holt het bevel te vuren. Helaas schieten de Britten te hoog, waardoor de kogels net over de hoofden van de Duitsers vliegen. Na een snelle correctie worden de Duitsers naar alle waarschijnlijkheid uitgeschakeld.

CSM H. E. Thyer fouilleert Duitse krijgsgevangen op de Telefoonweg/Bennekomseweg (foto via L. Buist).

Lieutenant Philip Sumner Holt.

Corporal A. Fischer, hier als Sergeant gefotografeerd in Arnhem.

Naarmate de dag vordert, wordt de tegenstand steeds heviger: ook vanuit het zuiden wordt nu op het peloton geschoten. Juist op dit kritieke moment, terwijl het peloton van beide zijden onder vuur ligt, landen de parachutisten van de tweede lift en trekken de Duitsers zich terug.

Van hieruit hebben ze over open terrein en prachtige tuinen zicht op het zuiden, richting de Rijn.

Een tijdelijke bewoner van De Oorsprong, Jaap van de Kerk, vermeldt hierover: "Mijn vrouw en ik werden ingekwartierd in het prachtige landhuis 'De Oorsprong' in de

In de nacht van 18 op 19 september vertrekt het bataljon naar de al in Engeland bepaalde fase 2-posities in Oosterbeek. Met touwen trekken de manschappen hun zware handcart mee naar Oosterbeek. Tijdens de tocht worden de soldaten opnieuw geconfronteerd met de ruwe werkelijkheid als ze de gevolgen zien van de gevechten van de voorgaande dagen: Britse en Duitse gesneuvelden die langs de kant van de weg liggen. Via de Utrechtseweg komen ze in Oosterbeek aan waar D Company de afslag Van Borsse-lenweg neemt. Bij aankomst op hun nieuwe positie krijgt 21st Platoon een plek achter landhuis De Oorsprong toegewezen.

PELOTONSCOMMANDANT HOLT

Holt werd op 15 februari 1924 geboren in Wilmslow, Cheshire. Zijn moeder, Dorothy Sumner, was in 1920 met Harold Holt getrouwd. Hun huwelijk heeft niet lang standgehouden. Philip groeide op bij zijn moeder in Wilmslow; de twee woonden op de eerste verdieping van 28 Grove Street, boven de zaak van zijn opa: 'Arthur Sumner Family Boot and Shoe Maker'. Zijn moeder Dorothy werkte daar na de scheiding als verkoopster. Philip heeft een goede en gelukkige jeugd.

In 1943 gaat hij het leger in. Tijdens zijn opleiding ontmoet hij Joan Holmes uit Hull, waarmee hij een serieuze relatie krijgt. Het Britse leger heeft officieren nodig en in 1943 krijgt Philip Holt een Emergency Commission, een versnelde aanstelling als officier. Na het behalen van die opleiding treedt Philip op 10 oktober in dienst bij het Royal Armoured Corps. Korte tijd later wordt hij naar het 23rd Hussars overgeplaatst, maar al snel meldt hij zich vrijwillig aan voor een opleiding voor de Airborne Division.

Holt verkast als versterking naar het Border Regiment, dat onderdeel is van de 1st Airland-

Arthur Sumner, *Family Boot & Shoe Maker,*

Grove Street, Wilmslow, and
Station Road, Cheadle Hulme.

A large stock of Ladies', Gent's, and Children's
Boots, Shoes & Slippers in all Shapes and Fittings.

Beepokes a Speciality. :: Repairs well and neatly executed.

Agent for "K" Boots and Shoes, "Lotus," "Queen,"
and other noted makes.

ding Brigade, en direct na het afsluiten van zijn glidertraining in januari 1944 krijgt hij, nog maar negentien jaar oud, de leiding over de ervaren soldaten van het 21st Platoon van D Company. Deze compagnie had tijdens de gevechten in Noord-Afrika en Italië ernstige verliezen geleden, onder wie de voormalig commandant van het peloton.

Corporal A. Bagnall en Private A. Gorman.

herfst van 1943. De eigenaar Mr. J. Frowein woonde met zijn vrouw in het westelijke deel van het huis en wij kregen het oostelijke deel toegewezen. In september 1944 bestond ons gezin uit mijn vrouw en ik, beide 33 jaar oud, ons zoontje Peter van drie en ons dochtertje Lowien van een half jaar oud. Op de dinsdag (19 september) was ik buiten bij het huis, toen een jonge luitenant naar mij toe kwam. Hij stelde zich voor als luitenant Philip Holt en vroeg: Ik heb een goede opstelling nodig voor mijn peloton met zijn anti-tankkanon aan de zuidkant van uw huis. Hebt u er bezwaar tegen dat er in uw tuin ingegraven wordt? Ik was stomverbaasd over zo'n beleefd gedrag. Gedurende de bezettingsjaren waren we gewend geraakt aan het ruwe, brutale, intimiderende en vernederende optreden van de Duitsers. Deze luitenant Holt leek een menselijk wezen uit een andere wereld." Spoedig wordt door de compagniescommandant opdracht gegeven een sectie op patrouille te sturen. De drie sectiecommandanten bij 21st Platoon zijn de Corporals Albert Bagnall, Gordon Shepherd en Alan Fisher. Na de patrouille veilig te hebben volbracht rapporteert Shepherd aan Holt: "Vijand in de buurt, verder weinig te melden, alleen heeft de patrouille een enorme hoeveelheid munitie gekost." Direct na terugkomst wordt een andere sectie op woningcontrole, een 'house clearing', gestuurd. Holt geeft aan de overige manschappen de opdracht om zichzelf weer toonbaar te maken na de gevechten van de afgelopen dagen. korporaal Fisher vertelt: "Drie spoelen met garen gingen in het rond met de mededeling dat onze gescheurde uniformen gemaakt moesten worden. Dit ging uiteraard gepaard met de nodige vloeken."

Nadat Holt zeker weet dat er geen Duitsers meer in de directe omgeving liggen, geeft hij opdracht in te graven in de tuin van het landhuis. De eerste sectie op de linkerflank, de tweede op de rechterflank en in het midden sectie nummer 3. Links van de derde sectie is Luitenant Holt samen met zijn batman ingegraven, rechts ernaast bevindt zich Platoon Sergeant Thompson met Holts chauffeur Corporal Frederick Leaver.

BESCHIETINGEN

Vroeg in de ochtend van 20 september verheft het artillerie- en mortiervuur vanuit het bos aan de westzijde. De bewoners van de omliggende huizen brengen zich die nacht in veiligheid in de schuilkelder die zich bevindt aan de oostzijde van huis De Oorsprong. Deze schuilkelder had de familie Frowein in 1939 laten bouwen van gewapend beton. De ruimte biedt plaats aan een aantal families. De dag verloopt, naast het Duitse vuur, zonder grote incidenten.

De ochtend van 21 september begint rustig volgens Jaap van de Kerk: "Het leek rustig genoeg om vanaf de schuilkelder naar ons huis te lopen. Mijn vrouw, die wat etenswaar uit onze keuken wilde halen, bereikte veilig het huis. In de keuken kookte ze pap in een grote pan om voor ieder wat te eten te hebben. Daar was luitenant Holt ook aan het koken en mijn vrouw gaf hem ingeblikt vlees om een goede voedzame stampot voor zijn mannen te kunnen maken. Met twee grote borden ging mijn vrouw terug naar de schuilkelder en liet de pap nog even in de keuken staan. Toen ze die wilde gaan ophalen, bleek het door het granaatvuur niet meer mogelijk om de schuilkelder te verlaten."

Bill Thompson herinnert zich: "Vlak voordat wij werden aangevallen had de bewoonster van het huis aardappelen voor ons gekookt. Zij opende de tuindeur en gaf het aan ons. Het was maar iets kleins, maar zoiets vergeet je niet!"

Corporal G. B. Shepherd.

Sergeant W. C. Thompson.

Door de Duitse artillerie- en mortierbeschietingen vat de rieten kap van De Oorsprong vlam en begint hevig te branden. De druk op het peloton wordt flink opgevoerd met de Duitse beschietingen. Het huis biedt geen beschutting meer, maar vormt omdat het in brand staat, juist een extra bedreiging. Ook in de schuttersput van luitenant Holt wordt het nu erg zwaar: het Duitse vuur is vol op de schuttersputten gericht.

Jaap van de Kerk: "Even na het middaguur vloog huize 'De Oorsprong' in brand. Vanuit de ingang van de schuilkelder zag ik het huis fel branden. Een kleine groep van tien gewonde soldaten kwam toen naar onze schuilplaats. In de kelder van het grote huis waren ze veilig geweest voor het granaatvuur, maar de brand dreef hen naar buiten. Bij het huis zag ik het dode lichaam van luitenant Holt liggen." Tijdens een korte pauze in de beschietingen kruipt Thompson uit zijn schuttersput en ziet Philip Holt dood liggen. Thompson: "Mijn schuttersput was recht voor de achtergang van het huis. Toen ik links van mij luitenant Holt zag liggen, lag hij met zijn schouders en hoofd boven op de rand van zijn schuttersput. Hij moet dodelijk getroffen zijn tijdens het observeren van verplaatsingen van de tegenstanders. Ik was niet bewust van beweging of geluid van mijn linker flank waar Holt zich bevond. Bedenk wel dat tijdens de beschieting niets meer te horen was, de enige die het gezien kan hebben was degene die de schuttersput met hem deelde." Robert Waugh, de batman van Holt, was tijdens de beschietingen zwaargewond geraakt en heeft de directe aanleiding van de dood van Holt niet gezien.

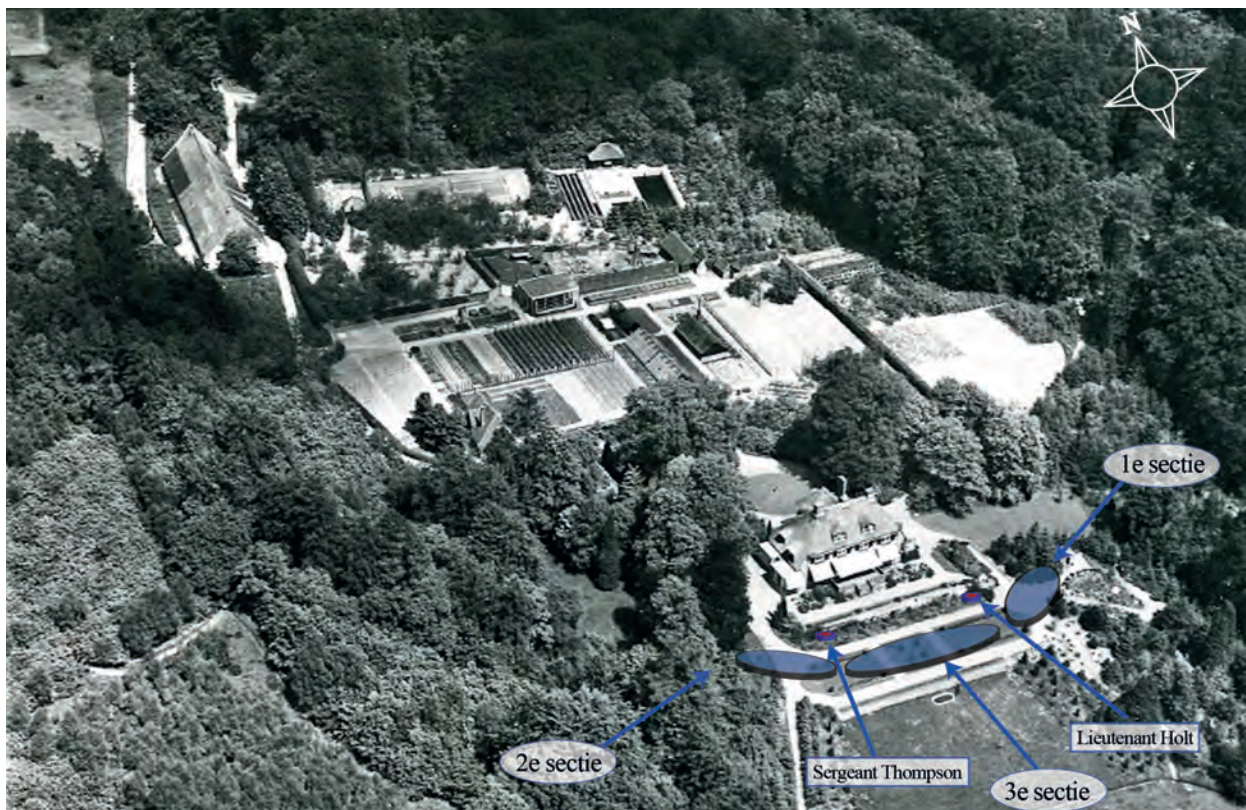
RUÏNE

Thompson heeft de taak om het verlies van Holt aan hun commandant, Captain Hodgson, te melden. Thompson krijgt de leiding over de overgebleven mannen van 21st Platoon die nog in staat zijn te vechten, en krijgt ook het bevel een tegenaanval te doen met het peloton. Thompson: "Waarom hij dit wilde, zal ik nooit weten. Wij konden de vijand nog steeds niet waarnemen. Het enige wat zij deden was het vuren vanuit hun veilige stellingen als zij dit nodig vonden. Ik ben teruggegaan naar mijn schuttersput. Dit bevel heb ik maar genegeerd." In de schuilkelder van het huis is het inmiddels overvol. Naast twaalf volwassenen en vier kinderen zijn er de nodige gewonden van het Border Regiment die daar in veiligheid zijn gebracht. De hospik van het peloton, Private Hugh McGuinness, probeert hen zo goed en kwaad als hij kan te helpen. Hij biedt ook hulp aan de gewonden in het nabijgelegen huis van de familie Beumer, op Van Borsseleweg 36. Van het huis De Oorsprong is inmiddels niet veel meer over dan een smeulende ruïne. Sergeant Thompson besluit zich met de overgebleven manschappen terug te trekken richting D Company's hoofdkwartier in de lange boerderij op Van Borsseleweg 32. Hier aangekomen worden de mannen in de reeds aanwezige maar onbemande schuttersputten geplaatst. 21st Platoon blijft deze positie tot op de laatste dag van de slag bezetten. Een aantal keren worden kleine groepen soldaten van het peloton op patrouille gestuurd. Tijdens één van deze verkenningen, onder leiding van Bill Thompson, komen ze terecht op het bataljonshoofdkwartier op Van Lennepweg 3, een route die ze vaker zullen gebruiken. Zo ook in de vroege ochtend van 23 september. Duitse soldaten zijn overal in de Britse perimeter en de patrouille van Thompson, die zelf bij het bataljonshoofdkwartier is, kan niet meer terugkeren naar zijn eigen stelling. De rest van 21st Platoon zullen ze niet meer terugzien.

1st Airborne Division trekt zich in de nacht van 25 op 26 september terug over de Rijn. Dit bevel heeft de manschappen van D Company, die op positie liggen bij de Van Borsseleweg, echter nooit bereikt. Zij zijn in de veronderstelling dat de gevechten nog steeds in volle gang zijn. Pas

Corporal F. H. Leaver en Private R. N. Waugh.

in de ochtend van 26 september horen zij hierover. Van de 150 man van de compagnie zijn op dat moment nog maar negentien in staat hun wapen vast te houden, de rest is gewond geraakt of gesneuveld. Slechts vier man van 21st Platoon slagen erin de Rijn over te steken. Dit zijn de vier van Sergeant Thompsons patrouille.

FOTO OP DE SCHOUW

Enkele dagen na de terugtocht zijn de overlevenden weer terug in Engeland. Er wordt uitgebreid onderzoek naar de gevechten in Oosterbeek gedaan en de soldaten krijgen vragenlijsten over wie er zijn gesneuveld of gevangen genomen. Voor de officieren en onderofficieren is het nu de taak om de families van de gesneuvelde militairen in te lichten. Sergeant Thompson schrijft ook enkele familieleden waaronder familie van Philip Holt. Zijn moeder en vriendin sturen hem beiden een bedankbrief terug.

Na afloop van de strijd in Oosterbeek schrijft de heer Beumer, de opzichter van landgoed Hoog Oorsprong die op Van Borsselenweg 36 woont: "Tot half oktober ben ik gebleven aan de Van Borsselenweg. De Engelse gesneuvelden heb ik samen met mijn buurman begraven. Wij hebben ze op mijn houten ladder getrokken met puthaken en met

8 a 9 in een groot graf gelegd. Ook luitenant Holt heb ik begraven. Ik ben drie maal door de Duitsers opgepakt maar zonder gevolgen. Daarna ben ik op de fiets naar Rheden vertrokken. De officiersfluit van Philip Holt heb ik nog altijd in mijn bezit en zijn foto staat nog steeds bij ons op de schouw."

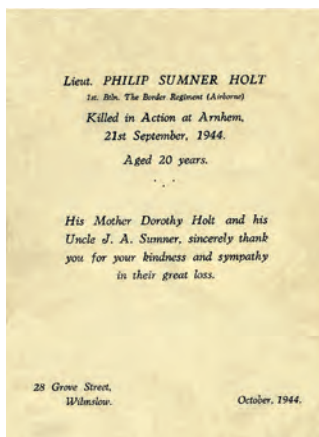
Na de oorlog is het veldgraf van Philip Holt opgegraven. Zijn stoffelijke resten zijn geïdentificeerd en op de Arnhem Oosterbeek War Cemetery in Oosterbeek begraven onder nummer 22.C.8. De tekst op zijn grafsteen luidt: "At the going down of the sun and in the morning we will remember him." De jonge luitenant Philip Sumner Holt maakte een onuitwisbare indruk op de bewoners van De Oorsprong. Ook zijn mannen van 21st Platoon zijn hem nooit vergeten. Ondanks zijn jonge leeftijd, zijn onervarenheid in oorlogssituaties en de korte tijd bij het Border Regiment, was hij zeer geliefd, mede door zijn vriendelijke, menselijke en kordate manier van leidinggeven.

Met dank aan: Iris Cornelissen, Bob Gerritsen, Marcel Anker en Ken Greenough.

HOLT.—Killed in action in North-West Europe, in Sept., 1944, Lieut. PHILIP SUMNER HOLT (Border Regt., Airborne), aged 20, dearly-loved only son of Dorothy Holt and grandson of the late Arthur Sumner.—28, Grove-street, Wilmslow.

Bronnen

- Correspondentie familie Beumer
- Kerk, G. van de, Ik heb het met eigen ogen gezien (ISBN 978-90-762-2430-5)
- Verslagen A. Fisher, ir. J. van de Kerk, W.C. Thompson

In oktober 1944 werd in Wilslow, de geboorteplaats van Holt, een herdenkingsdienst voor hem gehouden.

Eerste graflocatie.

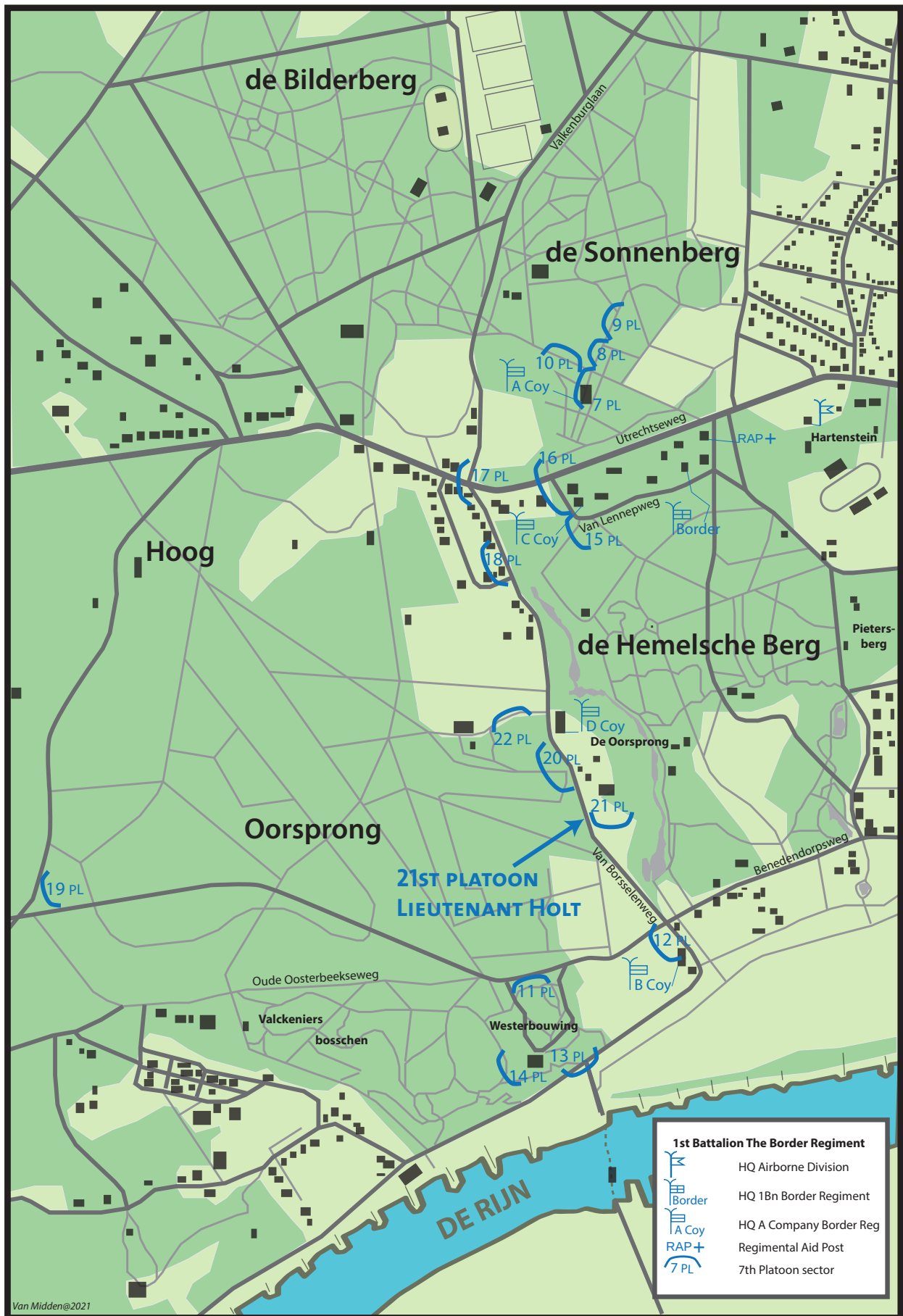
5/2/45. 28, Grove St.,
Wilslow, N.M.P.
Dear Sgt. Thompson.
I should like to express
to you my gratitude for
your kind and thoughtful
letter. In your kind action
you have lifted from my
mind, a terrifying horror.
to learn from you that my
son did not suffer. Believe
me you have without
doubt my lifelong gratitude
I was very sorry to learn

The wound was so badly
wounded. If you could obtain
his home address for me, to
enable me to get in touch with
his people. I should be grateful
I have not yet been notified
where my son has been buried
But I fear if he was killed
by a bomb his body could
not be laid to rest.
There is little I can say to
express my thoughts to you.
except that I sincerely hope
the path of duty for yourself
and your comrades will

be lighted in future
Please accept the enclosed
socks and ajs., not knowing
your size, I have made them
on the large side. I hope your
mother is well, she will I know
be always anxious about you.
I should very much like to
keep in touch with you and
should appreciate a few lines
when you are able to write.
being an absolute stranger to
you, I know how difficult.

it is to write
again thanking you
with a grateful heart
Wishing you the best of
Good luck. always
Yours very sincerely
Dorothy Holt

Bedankbrief geschreven door de moeder van Philip Holt aan Sergeant Thompson.

PROGRAMMA

Onder voorbehoud van wijzigingen in landelijke of plaatselijke COVID-19-maatregelen:

Gepland 2021

- Zaterdag 3 dec: Lezing in het Airborne Museum at Hartenstein. Het onderwerp wordt bekend gemaakt op de VVAM-website en via Facebook

Gepland 2022:

- Eerste kwartaal (Q1): Thema-avond operaties Comet / Linnet
- Q2: Lezing 'Opmaat naar operatie Market Garden', door Johan van Doorn
- Q2: Battlefield tour 'XXX Corps advance'
- Q3: Battlefield tour 101st Airborne Division - 'Sonse bossen', door Edwin Popken
- Q4: Battlefield tour 82nd Airborne Division & Advanced HQ Frederick Browning

DE ACHTERZIJD

Luchtopname van Tuin de Lage Oorsprong, met rechtsonder de contouren van voormalig landhuis De Oorsprong, waar het 21st Platoon D Company, 1st Battalion The Border Regiment onder Lieutenant Philip Holt standhield. Vergelijk deze opname met de foto op pagina 32 (foto achterzijde: Jan van Dalen Fotografie).

VERSCIJNING AIRBORNE MAGAZINE

NUMMER 23 - MAART 2022

NUMMER 24 - JULI 2022

NUMMER 25 - NOVEMBER 2022

OPROEP

Wie zou zich willen ontfemen over de laatste rustplaats van arts Alexander Lipmann Kessel op de Algemene Begraafplaats 'Noord' in Oosterbeek?

Lipmann Kessel, jood en van Zuid-Afrikaanse afkomst, diende als arts bij de 1st Airborne Division. Tijdens de Slag om Arnhem was hij actief op de medische post in het St. Elisabeths Gasthuis. Hij verwierf bekendheid omdat hij het leven redde van Brigadier John Hackett, commandant van de 4th Parachute Brigade.

Woont u in de buurt en zou u bijvoorbeeld één of twee keer per jaar de groene aanslag van de witte grafsteen willen verwijderen en het graf kunnen onderhouden, dan draagt u bij aan de instandhouding van deze persoonlijke gedenkplek die verbonden is aan de slag.

